

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

INSTITVTIONVM IVRIS CANONICI LIBRI QVATVOR.

Cucchi, Marco Antonio

Coloniae, 1564

VD16 ZV 4150

Regularibus, & eorum statu. i.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62908)

INSTITV
TIONVM IVRIS
CANONICI LIBER
SECVNDVS.

De Clericis Regularibus, & eorum
statu. Tit. I.

VNC videndum
de clericis regu-
laribus, seu reli-
giosis, quod idē
est, nam & si mul-
ta ex his, quæ su-
prà tradidimus e-
tiam his conue-
niant, tamen quia & quedam iura præ-
cipua habent, ea quoq; tradenda sunt,
Regulares autem dicuntur clerici, à re-
gula speciali in quam iurarunt: & sunt
illi, qui per emissionem professionis,
vel paternam deuotionem sequenti
ratihibitione Prælati imperio sub ali-
qua speciali & probata regula subijci-
untur. ^a si tria substantialia professi fue-
^a Hostien. ^{in summa.} rint, Paupertatem obedientiam, & con-
tinentiam. neque enim satis est vnum
vel

LIBER SECVNDVS. 93

vel alterum ex tribus iurasse supradictis vel vouisse, vt regulari dici possit, quamuis religio illa à sede Apostolica recepta esset.

Fit autem duobus modis professio, expressè, & tacitè. expressa est professio, quæ & solennis meritò appellari potest, cum nouus monachus profusus coram Abbate, vel Priore, alterius uè nominis Prælato eius religionis, quâ sibi ipse delegit, promissionè accipiente vel corâ simplici etiâ monacho à Prælato mandatū habète, conuentu præsentè vniuerso huius sententiæ promissionem emittit, se se Deo ac sanctis eius, & Prælato promittere, quantum sibi opis Deus dederit, adhibiturum, vt cōtinentiam, quam pro humana imbecillitate poterit, seruet incorruptâ: vt-que Prælato obedientiâ & obseruantia ex regulæ præceptis debitâ præstet, malamq; vitæ cōsuetudinem, & mores (si quos hæctenus corruptos habuit) in melius deinceps mutet. testati essent simulque dent, se se bona sua repudiare.

Qua promissione exhibita professionis habitum suscipiet. solent enim huiusmodi generis clerici plerunq; nondum iuratos, nec religioni addictos homines,

b Abb. in Rub. eo. tit. glo. cle. i. ver. obediētia. de relig. domi. glo. cle. cum ex eo. ver. tertio, de senten. excommu.

c Spec. in tit. de regul. lar.

mines, qui nouitij vocantur, à veteranis, quos professos vocant, vestiū discrimine segregare: siue id discrimen coloribus vestium diuersis, seu vestiū modo, & forma inter se differenti notatur. ^d Quæ diuersitates oculis patent sunt. Sed & alijs quoque modis, non ita manifesta, hæc duo vestiū genera secernuntur. nam vel diuersis locis suscipiuntur, puta tyrones, id est, nouitij suas vestes in monasterio sumuntur, initiati quos professos vocant in ecclesia ante supremum altare, vel huic dicitur: *taxat professorū vesti benedicitur* non illi nouitiorum, vel hæc ab vna certa persona, puta Abbate vel Priore tantum conferri potest, illa nouitiorum etiam ab alijs Abbate inferioribus, vel alijs demum diebus solent professi indui, alijs nouitij. ^c

e c. i. in fi. de reg. in vi. d. cle. eos. in fi. c. statuimus in fi. eo. tit.

Sed ne quiuis temerè & inconsultè & repentino quodam animi impetu quasi vento incitatus, (quod non raro accidit) potius quam certo animi iudicio religioni quandoque se deuoueat, quam deinde pœniteat esse professum, dum eius asperitatem ferre non potest, constitutum anni integri est tempus quo in monasterio, professorum regu-

lis se
sibi
fit, &
mon
pos
ad f
I
min
ad p
pœ
tere
fior
fit, y
per
om
affi
Pra
trie
fess
qui
late
ribi
I
pro
qui
pro
uis
ei t
gat

LIBER SECVNDVS. 93

lis solutus, moretur experturus, an ea sibi vita placeat, & tolerare eam possit, & quo tempore vicissim eius vita & mores à Prælato spectari, & cognosci possint. ante quod, liberum est nouitio ad seculum arbitrato suo reuerti. f

f c. consula
to. & c. pen.
eo. titu.

Et Abbates, qui cuiusuis generis homines quoslibet ante supradictū tēpus ad professionē admiserint, canonicas pœnas nō euadent g. Tametsi esset interdū ante anni lapsum possint professionem admittere, quæ valitura etiam sit, vt cum nouitius eo tempore satis se periculū sui fecisse ipsius asserit, seq; ad omnia regulæ onera constanter ferēda affirmat. h Sed & anni tempus quādoq; Prælati arbitrio, vel ad biēnium, vel ad trienniū produci potest, & ante id professionem admittere detrectare potest. quid em̄ si nouitij conditio, & vita Prælato omninò ignota sit? & de eius moribus nullam antea notitiam habuerit? i

g c. ad apo
stolicam.

h d. c. ad
apostolicā.

i Abb d.
c. ad apo
stolicam.

In mendicantibus autem monachis, propria quædam iura seruantur. nam si quis eorū regulam etiam expressè ante probationis tempus supradictū, quamuis prælato accipiēte, fuerit professus, ei tamen regulæ non erit præcisè obligatus: sed modò alij cuius regulæ se addi-

addicat, eamque obseruet, nihil ei poterit crimini adscribi, quod hanc deseruerit. quod cum in prædicatoribus solum, & minoribus religiosis ab Alexand. IIII. statutum esset, ad omnes deinde cuiusuis generis monachos medicantes, scilicet, heremitas, & Cœlitas à Bonif. VIII. extensum est.

Tacite autem fit professio, veluti quis ultra probationis tempus in monasterio permanferit indiscretum habitum gerens, & alijs modis, l puta actibus professorum vltro sciens se ingresserit. m In alijs autem religionibus professio expresse vel tacite fieri potest intra annum: sed expresse emissa etiam seculari habitu nõ mutato illi religioni præcisè obligat, quam profitens est professus. Tacite verò facta infra probationis annum per susceptionem habitus, qui profitentibus tantum datur non illi specialiter, cuius habitus est susceptus, sed generaliter religioni alteri cui recipientem obligat, si ætatis aptus sit sciens, & voluntarius, & triduo perseveret. 11 At si tacite quidem professio facta sit, sed per gestationem indistincti habitus anno integro factam, non dubium est hac ratione illi ipsi regulæ obli

k c. non solum. c. seq. in vi. l glo. cle. eos. ver. deinceps eod. titu. m Abb. c. vidua. per illum text. extra. eo.

n c. constitutionem de regul. in vi.

obli rit, sciff ter Sup pub Is ve num tur, ciat susc fueu ctan test secu sequ man rum nem fecer ta in quoc alij c tes f In aliqu pube ætas mini

obligatum esse, cuius habitum induerit, nisi huiusmodi habitus in colore scissura vel forma se distinctum patenter exhibeat ab habitu professorum. *o d. cle. eos.*

Supradicta in illis procedunt, qui iam puberes facti religionem ingressi, sunt. Is verò, qui monasterium ante xiiij. annum, vt monachus efficiatur, ingreditur, nisi eo completo professionem faciat in sequenti, vel habitum religionis suscipiat, qui dari profitentibus consuevit, seu professionem à se prius factam ratam expressè habeat, liberè potest intra ipsum sequentem annum ad seculum remeare, quòd si per totum sequentem annum in monasterio permanferit, vbi professorum, & nouitiorum sunt habitus distincti, professionem per hoc fecisse, vel, si quam prius fecerat, ratam habuisse videtur; nisi tanta indistinctio ibi habitus habeatur, quod & professi & nouitij, ac etiam alij communem vitam cum eis ducentes simili penitus habitu induantur. *p c. consti.*

In omnibus autem generaliter, qui aliquam regulam profiteri voluerint, in vi. pubertas exigitur. id est, in masculis q *glo. d. cle. aetas quatuordecim annorum, in fœ-* *ri. eos. ver.* minis duodecim. q Sed & quandoque *atate.*

E plena

*r. i. c. quia
in insulis.
vbi Abb.*

plena pubertas requiretur. id est, decem & octo annorū, vt, si congregatio sit difficilis, vel regula valdè angusta

Beneficium autem illius, qui religionem ingreditur, non est intra probationis annum alicui conferendum, nisi vel ipsius accesserit assensus, vel manifestis indicijs colligatur decreuisse vitam absolutè mutare, vel professionem expressam ediderit, aut de monasterio professorum habitum sciens receperit, sed interim alius ei beneficio ministrabitur assignata ei congrua de illius prouentibus portione.^s

*s. c. benefi.
in vi.*

Hoc etiam valdè prouidendum est, ne cui monacho de monasterio in monasterium temerè migrare permittatur, nec peculiare quicquā habere, sed ad monasterium suum deferens ad illius competentem coercionem redire compellendus est: t ad arctiorem tamen regulam migratio concedetur, dum venia Prælato sit petita, quamuis non impetrata.^u Et religiosis medicantibus Martinus III. interdixit, sub excommunicationis pœna, ne quouis quæsivissent colore ad aliquam non mendicantem regulam se transferant.^x & Clemens

t. c. Ioānes.

quintus in regula

u. c. licet.

De

*x. c. i. extra
mag. cōmū.*

constituit quoslibet mendicantes, &

ad non mendicantiũ ordines etiam auctoritate Apostolica trãsierint, à Prioritatibus, administrationibus, officijs, vicariatibus, & alijs quoq; nomine vocentur, repelli debere. y *cle. i.* Atque, vt omnibus religiosiſ paupertatis onus ferendum sit, his tamẽ magis obseruandum precipitur, qui fratres minores appellantur Beati Francisci regulæ addicti, vt eiusdẽ Clementis constitutione continetur. z *cle. exiui. de paradia* Non omittendum est nemini licere nouam religionem institueret. *so. de ver. signi.* sed quicunq; ad religionem se conuertere voluerint, vnã ex olim institutis, & ab Ecclesia receptis optent. *aa c. si. ex. tra. de reli. gio. domi.* & consequenter qui voluerint religionem fundare, ex veteribus religionibus accipere debent. *bb Summa Angeli. ver. bo. religio. sus. col. ii.* Probatẽ autẽ religiones sunt principaliter, Basilij, Benedicti, Augustini, Francisci. A quibus tanquam fontibus ceteræ omnes manant. *ubi apost. & Poer. trac. de vita & stit. hare.* Et hæcenus satis de regularibus dictum videtur.

De Vita & honestate Clericorum.

Titu. II.

Congruit, vt clerici omnes quẽadmodũ in sortem Dñi sunt vocati,

E z & à